

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

2021

Aneta Navrátilová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA NA VLASTNÍ TÉMA

CESTY KE SVOBODĚ

Aneta Navrátilová

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA NA VLASTNÍ TÉMA

CESTY KE SVOBODĚ

Aneta Navrátilová

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aneta NAVRÁTILOVÁ**
Osobní číslo: **D18B0165P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Kniha a tvarování papíru**
Téma práce: **AUTORSKÁ KNIHA NA VLASTNÍ TÉMA**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Komplexní realizace knihy

Tvůrčí záměr: Mým cílem je vytvořit naučnou knížku na historicko-politické téma, které se bude týkat zemí, jež se musely v nedávné době vypořádat s nesvobodou – a to úspěšně i neúspěšně. Důvodem, proč jsem si toto téma vybrala, je, že mne historie baví, zajímají mě osudy jednotlivých národů, etnik, a ze všeho nejvíce osudy (obyčejných) lidí bojující za spravedlnost, mír a důstojný život. Dvacáté století mne zajímá také proto, že tato doba je poměrně nedávná a řada událostí ovlivnila a zformulovala náš současný svět.

Způsob realizace: Kniha bude minimálně o velikosti formátu A5, jejím obsahem bude průvodní text a minimálně 15 ilustrací, které budou tvořené kombinací výtvarných technik jako např. materiální tisk, vystřihování, apod. Hlavním médiem bude papír.

Cíl: Tato kniha by měla dát lepší povědomí o moderních dějinách a to zajímavější formou díky bohatým ilustracím a celkovému atraktivnímu vzhledu. Tím by také měla zaujmout širší publikum – jak náctiletého jedince, tak dospělého člověka.

Předpokládaný charakter výstupu: Výstupem budou tři knihy, jejichž součástí bude pouzdro.

Rozsah průvodní zprávy: Min. 8 normostran a min. 10 stran obrazových příloh.

Rozsah teoretické části: **min. 8 normostran textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Tobolka, Zdeněk. Kniha : Její vznik, vývoj a rozbor. Praha : Orbis, 1949.
Kocman, Jiří H. Médium papír. Vyd. 2. Brno : Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.
Khel, Richard. Na papíru napsáno a vytištěno.
Korda, Josef. Papírenská encyklopedie. 1. vyd. Praha : Státní nakladatelství technické literatury, 1991. ISBN 80-03-00647-3.
Khel, Richard. Poselství papíru. Praha : Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-684-8.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Mgr. Petra Soukupová**
Katedra výtvarného umění

Oponent bakalářské práce: **MgA. Mgr. Bedřich Kocman**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

Doc. akademický malíř Josef Mištera
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2021

.....
podpis autora

OBSAH

1.	REŠERŠE ZVOLENÉHO TÉMATU	6
1.1.	Téma a důvod jeho volby	6
1.2.	Cíl práce	7
1.3.	Mé dosavadní dílo v kontextu specializace	10
2.	REFLEXE A DOKUMENTACE PROCESU TVORBY	13
2.1.	Proces přípravy	13
2.2.	Proces tvorby	14
2.3.	Technologická specifika	17
2.4.	Výsledný produkt	18
2.5.	Závěr	19
3.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	20
3.1.	Knižní a periodická literatura	20
3.2.	Filmové zdroje	20
3.3.	Internetové zdroje	21
4.	RESUMÉ	23
5.	SEZNAM PŘÍLOH	24

1. REŠERŠE ZVOLENÉHO TÉMATU

1.1. **Téma a důvod jeho volby**

Od samého počátku jsem měla jasnou představu, že tématem mé autorské knihy budou dějiny, historie, nosné téma, které bude stát za to rozebrat ho dopodrobna a představit širšímu publiku. Nechtěla jsem zpracovávat již existující dílo, a tak bylo jasné, že si text i koncept vymyslím sama. Poměrně dlouho jsem hledala hlavní myšlenku, která by to celé propojovala. Nepamatuji si, kdy přesně se tak stalo, ale konečný námět se zrodil během jedné večerní konverzace o historii s mým přítelem, kterou máme oba tolik rádi. Debatovali jsme o 20. století a osudech různých zemí, které se musely potýkat s nesvobodou - tedy například s totalitními režimy, s korupcí na nejvyšších politických funkcích, s diskriminací části obyvatelstva atd. a napadlo nás, že by bylo zajímavé poukázat na to, jak každá země má neotřelý a odlišný vývoj událostí, které pak ovlivnily i budoucí generace, tedy nás samotné.

Proč mě toto téma tolik oslovilo si odůvodňuji tím, že povahově jsem velmi citlivá a dotýká se mne, když někde vidím, slyším nebo pouze čtu o nespravedlnosti. Zároveň velmi ráda poslouchám životní příběhy obyčejných lidí, baví mě rozmanitost a odlišnost jednotlivých kultur, etnik a v neposlední řadě si stojím za tím, že každý má právo na důstojný život ve svobodné zemi, kde panuje mír.

1.2. Cíl práce

Samotným názvem *Cesty ke svobodě* chci upozornit na to, jak cesta k cíli v přeneseném slova smyslu může být zdlouhavá a nemusí být pouze jedna. Zároveň chci poukázat na fakt, že byť se nám to v České republice může zdát, tak svoboda není ani dnes všude ve světě samozřejmostí.

Mým hlavním cílem bylo představit komplexně novodobou historii zemí, o kterých většina z nás ví jen útržkovitě a o kterých jsme si i možná vytvořili předsudky, které nejsou založené na pravdě. Mnohdy přitom za to mohla například jen zpráva v médiích, která byla nepravdivá, špatně podaná nebo vytržená z kontextu. Jindy stačilo od někoho slyšet průpovědku či nepodloženou informaci. Přitom jsme se ale pak nenamáhalí zjistit podrobnosti, jak to všechno doopravdy je a danou věc si potvrdit nebo vyvrátit. Sama jsem si toho u sebe všímala a věděla jsem, že takhle by to být nemělo. Pravděpodobně z mých osobních pohnutek jsem si tedy dala za cíl vytvořit knížku, která by měla souhrnně a srozumitelně vysvětlit všechny souvislosti týkající se zemí, které se nějakým způsobem během 20. století po současnost musely vypořádat s nesvobodou. Zároveň jsem si přála, aby informace byly čtenářům předány zajímavou a atraktivní formou, a proto jsem rozhodla vytvořit k textu kolážové ilustrace.

Má úvaha nad pojmem *svoboda* je hned v úvodu knihy (*Předmluva* na stránce 6), ráda bych ale pár věcí zopakovala. V dnešní době svobodu bereme jako samozřejmost, je součástí našeho života a nijak zvlášť se nad tím nepozastavujeme. Zejména generace, které se narodily po roce 1989 nezažily jaké je to po svobodě toužit, usilovat a bojovat. Svobodu si nejčastěji spojujeme s demokracií, která však také není v celém světě samozřejmostí. Byla bych ráda, kdyby si toto každý během čtení *Cest ke svobodě* uvědomil a zamyslel se, zda náhodou zrovna ve svém životě neřeší nějakou malichernost. V předešlých měsících jsem trávila spoustu času vyhledáváním informací o jednotlivých zemích, četla jsem různé zprávy, reportáže i cestovatelské články. Zřetelně si vybavuji jeden článek na zahraničním zpravodajském serveru, který byl o současném

Afghánistánu. Byly tam například rozhovory mezi redaktorem a afghánskými dětmi, které se mu svěřily, že by rády chodily do školy, ale místo toho musí vydělávat peníze pro svou rodinu prodejem sušeného ovoce či leštěním bot přímo na ulici hlavního města. Je velmi časté, že tyto děti pochází z neúplných rodin, kde jeden nebo více členů zemřelo v bojích během sovětské okupace či za občanské války. Není to ale jediný důvod kvůli kterému afghánské děti nechodí do škol. Další je ten, že radikální nábožensko-politické hnutí Tálibán opět získává kontrolu nad více a více teritorií. Kvůli tomu spoustu žáků a studentů přestalo do škol docházet, jelikož je to příliš nebezpečné. „Život v Afghánistánu znamená žít v každodenním strachu z výbuchů, vynechat školu, protože je to příliš nebezpečné, a nevědět, zda se vaši rodiče nebo sourozenci dostanou domů.“ UNICEF uvádí, že počet útoků na afghánské školy se v roce 2018 ve srovnání s rokem 2017 ztrojnásobil. Do konce roku 2018 bylo kvůli konfliktu uzavřeno více než 1 000 afghánských škol.¹ Sama za sebe musím říct, že je velmi těžké se vcítit do role stejně starých vrstevníků, kteří celý svůj dosavadní život prožili ve strachu a museli si zvyknout na nepravdivé boje, třebaže žijí ve městech a mohlo by se zdát, že tam je bezpečno a válčí se jen kdesi v horách.

Díky tomu všemu si lépe uvědomuji, jaký je to začarovaný kruh. Mladí Afghánci neznají nic jiného než válku a vleklé konflikty, v horším případě nemohli navštěvovat již zmiňovanou školu (u dívek je to ještě častější než u chlapců), a tudíž se jejich šance najít si práci rapidně snižuje. Není tedy divu, že se pak připojují k Tálibánu nebo jiným povstaleckým skupinám, ty totiž vyplácí pravidelnou mzdu. V některých případech k takovému rozhodnutí může pomoci i to, že chlapcům mohli zabít rodinné příslušníky sovětských či amerických vojáků (ať už při nešťastné náhodě, nebo v rámci boje). Koneckonců i tyto psychologické praktiky využívají povstalecké skupiny ve své propagandě a k rekrutování mladých Afghánců. Zde musím také podotknout, že v těchto případech není možná ani

¹ Afghan Generation Knows Only Conflict as War Turns 18. *The Globe Post • Daily News From US and the World* [online]. 7.10.2019 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: <https://theglobepost.com/2019/10/07/afghan-youth-war/>

emigrace. Afghánistán je hornatá země plná průsmyků, a je třeba se do sousedních zemí něčím dopravit, to ovšem nelze, pokud nemáte finanční prostředky. Na tomto příkladu, který jsem právě popsala, jsem chtěla ukázat, že konflikty v některých zemích jsou zamotané, komplikované a rozhodně nejsou černobílé.

Především jsem ale chtěla upozornit na to, že problémy, které řešíme my v České republice, jsou... naprosto jiné. Nechci říkat menší, to je věc názoru, ale rozhodně to stojí k zamyšlení. Já osobně jsem si například po dokončení knihy vynadala, a to proto, že jsem byla rozčarovaná jen kvůli tomu, že jsem z důvodu covidové pandemie nebyla ve škole na normální výuce už víc jak rok a místo toho musím studovat distančně. Ale důležité je, že stále studuji. Že mám tu možnost. V zemích jako je Afghánistán tyto online možnosti nejsou a vzhledem k horšící se situaci s Tálibánem je i možné, že být afghánskou studentkou, tak za pár měsíců (po definitivním odchodu amerických vojáků a jejich Spojenců) nebudu mít tu možnost už vůbec (vše podstatné o Tálibánu je vysvětlené v knize).

Od této knihy si slibuji, že čtenářům vytvoří celou řadu nových myšlenek a otázek, protože jak již bylo zmíněno, nic není černobílé a je potřeba se na věci dívat z různých úhlů pohledu. Kniha nemá podsouvat žádný názor, má pouze představit jednotlivé milníky vybraných zemí a jejich obyvatel, kteří hledají cestu ke svobodě.

1.3. Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Dětství

Výtvarným počinům jsem se začala věnovat již od dětství. Od první třídy na základní škole jsem navštěvovala kurzy výtvarné výchovy na Základní umělecké škole v Pardubicích. Zpětně si uvědomuji, že zde jsem si úplně poprvé osvojila dvě výtvarné techniky, které jsem (nevědomě) použila i v mé bakalářské práci - je to papírová koláž a grafické techniky (práce s tiskařskou barvou a válečkem, materiálový tisk a podobně).

Střední škola

Díky podpoře mé učitelky a rodiny jsem měla možnost podat přihlášku na Střední uměleckou školu Václava Hollara v Praze, kam jsem se následně i úspěšně dostala. Zde jsem studovala obor Grafický design, ale ve skutečnosti jsem díky široké škále výtvarných předmětů měla výtvarnou průpravu podstatně obsáhlejší.

Během čtyř let mé studium doprovázelo figurální kreslení, výtvarná příprava, plastická anatomie, modelování, typografie a kaligrafie, grafický design, fotografie, grafické techniky jako je sítotisk, hlubotisk, litografie a v neposlední řadě tvarování propagačních materiálů. Jelikož Praha mi najednou nabízela podstatně více možností kulturního vyžití, začala jsem více navštěvovat galerie a zajímat se o výtvarné umění. V 2. ročníku jsem navštívila Museum Kampa, kde se konala výstava *Jiřího Koláře - 100 let od narození* a zde jsem se poprvé setkala s koláží ve velkém rozsahu. Kolářova práce se mi moc líbila a ukázala mi, že i koláž je výtvarný projev, který má svou hodnotu.

Následně jsem v rámci školních zadání nebo i u svých prací „do šuplíku“ začala koláže také zkoušet. Nejdříve jsem stejně jako Kolář využívala různé motivy z časopisů a novin. O něco později jsme pak ve škole měli zadání vytvořit komiks a já se rozhodla pro koláž vystřihovanou z barevných papírů. V mém případě komiksová okénka byla poměrně maličkatá a zřejmě poprvé jsem většinu času stříhala malými nůžkami (viz Příloha 1). Zjistila jsem ale, že mi to nevadí, naopak mě ta titěrná práce bavila. Na to jsem si pak u bakalářské práce také vzpomněla.

Během studia na Hollarce mne ze všeho nejvíce bavila tvorba knih - návrh obálek, typografie a její historie, pravidla pro sazbu a již zmiňovaný předmět Tvarování propagačních materiálů, kde jsme pracovali s papírem, skládali objekty, učili se jak se vyrábí ruční papír nebo jak se šije kniha. A toto všechno mě navedlo k rozhodnutí o podání přihlášky na FDULS na obor Kniha a tvarování papíru.

Vysoká škola

V prvním ročníku na FDULS jsem v zimním semestru vytvořila leporelo s názvem *Plzeňština aneb můj první výlet do Plzně*. Ilustrace jsem kreslila černým brush-penem (fixem se štětcovým hrotem) a v příběhu byla celá řada plzeňských slovíček, které jakožto rodačka vzdálených Pardubic neznám. U této klauzury jsem o sobě zjistila, že mě velice baví výtvarně převyprávovat nějaké „lidské“ téma a u toho si dohledávat informace. Zároveň mi velice vyhovovalo vytvářet ilustrace podle fotek, které jsem si našla na internetu nebo si je sama vyfotila (viz Příloha 2). O této klauzurní práci mohu nyní říct, že tématicky mne bavila asi úplně nejvíce.

Hned v následujícím semestru jsem vytvořila klauzurní práci, která byla pro mou bakalářskou práci zásadní ze všech nejvíce. Rozhodla jsem se zpracovat knihu s názvem *Pěna dní* od francouzského spisovatele *Borise Viana*, která je jednou z mých nejoblíbenějších a jako výtvarnou techniku jsem zvolila papírovou koláž (viz Příloha 3 a 4). Před vytvořením ilustrací jsem nejdříve upravovala papíry tak, aby měly zajímavou texturu. Využívala jsem k tomu materiálový tisk, mechanicky jsem upravovala povrch papíru, obtiskávala jsem na ně nabarvený textil či vlnitou lepenku. Detailnější postup uvedu níže v popisu ilustrací bakalářské práce (strana 13), protože se zcela shodují.

Mé klauzurní práce ve druhém ročníku se nesly v duchu zkoušení nových technik a principů. V zimním semestru jsem si poprvé vyzkoušela výrobu ručního papíru, který jsem pak následně zkombinovala s kořením a zjišťovala jsem, jak moc se v papírově hmotě odlišně chovají jednotlivé druhy (viz Příloha 5 a 6). Vytvořila jsem sérii papírů, malých vzorků, knižní záložky a v rámci každého koření i minimálně dvě misky, do kterých jsem pak na výstavě klauzurních prací na FDU nasypala

vzorky koření, ze kterých byly vyrobeny. Celkem vzniklo 7 odlišných vzorů. Nejzajímavěji dopadla kombinace ručního papíru s hřebíčkem či rozmarýnem, oba dva totiž vytvořily zajímavou patinu a zároveň jejich vůně zůstala intenzivní i po uschnutí. Na závěr, abych toto téma nějak ucelila, jsem napsala knížku *Spojení koření, jeho vůně a ručního papíru*, do které jsem vložila již zmiňované vzorky použitých papírů a ke každému koření napsala nějaké zajímavosti. Nenajdete tam však do jakých jídel se koření hodí, to mi přišlo zbytečné, protože to lze dohledat na zadní straně pytlíčku. Já jsem hledala hlavně historické a geografické kuriozity, a po přečtení různých článků jsem sepsala ty nejzajímavější z nich.

Naopak v letním semestru jsem se tématicky vrátila zpět do dětství. V tomto období totiž vypukla koronavirová pandemie a mně začala chybět příroda a má rodina, která bydlí od Plzně přes 200 km daleko a nemohla jsem ji tak navštěvovat. V těchto chvílích jsem se začala nostalgicky vracet k mému dětství a mimo jiné jsem si vzpomněla na mou oblíbenou pohádku z předškolního věku. Byla to Zahrada od Jiřího Trnky. Částečně inspirovaná samotným Trnkou jsem se dopracovala k nápadu přenosné instalace a malého divadla (viz Příloha 7 a 8). Zvenčí se to tváří jako obyčejná krychlová krabice, ale po nadzvednutí víka se krabice rozevře do všech stran a před námi se objeví barevná scéna s divokou přírodou a postavami z knížky. Některé „kulisy“ jsou přilepené na konkrétním místě, ale jiné jsou vyrobené jako volně stojící, aby si s nimi děti mohly hrát. K tomu navíc jsem použila na tři postavy (slony) velmi jednoduchý pop-upový „mechanismus“ s patentkami, díky kterým jsem slony rozpohybovala. To samé jsem využila i u hlavní postavy - kocoura, kterého jsem po vzoru loutkových divadel připevnila na špejli (viz Příloha 9). Dále se v zahradě nachází volně stojící trpaslík a další dva sloni, kteří jsou připevněny nad vstupní brankou, která se dá otevírat a zavírat.

Zpětně musím konstatovat, že byť mě to během samotného tvoření bavilo, tak jsem se jak u trojrozměrného objektu/dětské hry, tak u ručního papíru nenašla. Přesto jsem nesmírně ráda, že jsem si to vyzkoušela a ušetřila jsem si díky tomu čas při vymýšlení tématu a techniky mé budoucí bakalářské práce.

2. REFLEXE A DOKUMENTACE PROCESU TVORBY

2.1. Proces přípravy

Ze všeho nejdřív bylo potřeba se rozmyslet, které státy vyberu. Původně jsem měla představu, že to bude o zemích, o kterých máme v českém prostředí lepší povědomí (bývalá NDR, Československo, Španělsko, Čína, Tunisko atd.) Když jsem ale přemýšlela nad rozvržením knihy, tak mě napadlo, že by mohlo být dobré vybrat země tak, jak daná země úspěšně dosáhla či nedosáhla svobody. V tuto dobu jsem proto dala tzv. „ruce pryč“ od Německa, Československa a dalších evropských zemí, jelikož průběh a hlavně konec nesvobody je u těchto zemí podobný. Navíc o jejich historii vzniká dostatek knížek a přijde mi škoda, že se nevěnuje větší pozornost i dalším. Obzvláště těm, co jsou ve společnosti tabu nebo alespoň jakmile se řekne název dané země, člověku se vybaví samé negativní titulky ve zprávách. Nakonec jsem se tedy rozhodla pro symbolické číslo 3, kterým představím tři rozdílné konce. Jeden pozitivní (okolnosti v zemi se zlepšily), druhý negativní (problémy v zemi stále pokračují) a třetí ukazuje variantu tzv. půl na půl (něco se zlepšilo, ale hlavní problém stále přetrvává). Ve finálním výběru jsem se rozhodla pro Afghánistán, Jihoafrickou republiku a Ukrajinu. V tomto pořadí jsou za sebou i v samotné knize. Poté jsem již začala s hledáním informací o jednotlivých zemích. Něco jsem věděla už předtím, ale drtivou většinu jsem si musela nejprve nastudovat. Hodně mi v tom pomohl můj přítel, který se orientuje v těchto tématech výborně, a tudíž jsem to s ním mohla konzultovat. Radil mi také, které věci určitě zmínit a které naopak nejsou pro mou knihu podstatné. Postupně jsem zhlédla řadu dokumentů, přečetla spoustu článků a v neposlední řadě jsem si dohledala informace v odborných knihách.

V následujícím kroku jsem se zabývala ilustracemi. Od začátku jsem věděla, že je chci tvořit ve stejném duchu jako jsem dělala ilustrace na *Pěnu dní* v 1. ročníku, akorát více realisticky (viz odstavec Vysoká škola na straně 11). Tato metoda papírových koláží mi totiž velmi vyhovovala a dost jsem si tím ulehčila práci, jelikož jsem už věděla, jakým způsobem tyto ilustrace fungují.

Ze všeho nejdřív jsem si musela připravit dostatek barevných papírů. Jak už jsem zmiňovala v části o *Pěně dní*, tak i v tomto případě jsem papíry upravovala tak, aby měly zajímavou texturu. Neudělala jsem to tak se všemi, některé ji totiž už měly samy o sobě, ale většinu jsem nějakým způsobem upravila (viz Příloha 10). Využívala jsem k tomu například materiálový tisk (hrubý textil, vlnitá lepenka atd.), suché štětce, tiskařský váleček, své prsty namočené v barvě nebo jsem alespoň upravovala povrch papíru mechanicky (např. pomačkáním nebo trháním). Co bych také chtěla vyzdvihnout, je to, že většina papírů je z mých nevyužitých zbytků, odřezků z našeho knihařského ateliéru, dále jsem využila nepovedené nátisky z plzeňského nakladatelství, které by bývaly skončily ve sběru, mezi ilustracemi byste mohli i najít papír, který byl původně volební obálka či potravinový sáček.

2.2. Proces tvorby

Mé první skici jsem většinou kreslila během vypisování poznámek. Z těchto skic jsem pak vybírala ty nejlepší a nakreslila si je tužkou ve správném měřítku na samostatný papír. Často jsem také překreslovala osoby a motivy z dobových fotografií, které byly přímo v člancích nebo jsem si je na internetu vyhledala cíleně. Když jsem těchto skic měla hotových více, rozložila jsem si je vedle sebe a opět jsem vybírala, které budou do knihy nejlepší. Pak už přišlo na řadu překreslení těchto skic tužkou na pauzovací papír, který mi velice usnadnil práci. Tento postup se mi už osvědčil u *Pěny dní*. Nemusela jsem totiž znovu ručně překreslovat jednotlivé části na barevné papíry, ale jednoduše jsem pomocí knihařské kostky a menší síly přenesla skicu z pauzovacího papíru na barevný papír. Výhoda byla také v tom, že díky jeho průsvitnosti jsem si mohla zkontrolovat, jakou část papíru vystřihnu a jestli se mi nelíbí více textura s barvou, která je například o 2 centimetry vedle. Postupně jsem takto vystřihovala jednotlivé části ilustrace a lepila je k sobě buď 3M oboustrannou lepenkou, nebo lepidlem. V průběhu jsem si oblíbila postup, při kterém jsem si ze všeho nejdřív vybrala jen omezený počet papírů, které k sobě ladí a zároveň ze kterých lze daná ilustrace vytvořit. Pak už jsem si je jen rozprostřela na pracovním stole a roztřídila je tak, jak je využiju v ilustraci. (viz Příloha 11)

Hotové ilustrace jsem skenovala pomocí kvalitního skeneru na 600 dpi, aby byly v dostatečné kvalitě. Následně jsem je v programu Adobe Photoshop upravila - smazala jsem pozadí, popřípadě upravila barevnost a kontrast a uložila je ve formátu tif. Takto upravené ilustrace jsem vkládala do dokumentu v Adobe Indesign. V něm jsem měla už předpřipravenou textovou část. Původně jsem zamýšlela mít tuto knihu ve formátu A4 (210 × 297 mm), od čehož jsem ale upustila, jelikož taková kniha by byla příliš velká. Konečná velikost je tedy nakonec 210 × 270 mm. Nechtěla jsem totiž formát zmenšovat příliš kvůli mému textu, který dle mého názoru potřeboval udržet určitou vzdušnost, aby byl pro čtenáře poutavým. Na to jsem myslela i při jeho rozvržení. Záměrně jsem se snažila text rozdělovat na krátké odstavce s nadpisy, aby to bylo přehledné a pokud by člověk nechtěl číst celou knížku od začátku do konce, tak aby se i tak rychle zorientoval a našel si jen ty odstavce, které ho zajímají. Další věcí, na kterou jsem myslela, je slovník pojmů, který je umístěn na konci knihy a vysvětluje slova zmiňovaná v kapitolách. Mým cílem bylo od začátku vytvořit knihu, které bude rozumět i úplný laik, proto jsem se snažila vyvarovat zbytečně odborným slovům, samozřejmě to ale nešlo ve všech případech, a tak některá, která se mi zdála na hraně, jsem vysvětlila ve slovníku.

Co se týče samotného textu, tak na základní text jsem vybrala písmo Alwyn New Regular ve velikosti 10 bodů s meziřádkovým prokladem 13 bodů. Pro nadpisy jsem zvolila Alwyn New Bold ve velikosti 13 bodů. V úvodu knihy jsem použila další řezy tohoto písma, konkrétně Alwyn New Light, Alwyn New Italic a Alwyn New Medium. Okraje od textového rámečku jsem volila tak, že nahoře a dole je to 25 mm, uvnitř 30 mm a vně 25 mm. Úvodní dvoustranu kapitol jsem po konzultaci s paní Hudečkovou rozvrhla tak, že na levé straně je na spadávku umístěná mapa daného státu a na pravé straně se nachází název státu, který je zarovnan na pravou zarážku, ve velikosti 36 bodů a psaný písmem Alwyn New Medium. Tento text se jako jediný trochu odlišuje od zbylých textů, a to tím, že výplní není černá barva, ale textura papíru, která je i v ilustraci napravo. Tímto detailem jsem chtěla stránky více provázat. Co se týče zmiňované mapy, tak tu jsem měla v úmyslu vložit ke každé kapitole hned od začátku vymyšlení konceptu knihy. Jelikož píšu o

zemích, které nejsou notoricky známé a sama se přiznám, že jsem nevěděla, kde přesně se nachází, s kým sousedí nebo k jakému moři mají jejich obyvatelé přístup, tak jsem si přála, aby se to čtenář ihned v úvodu dozvěděl. Text popisků je opět písmem Alwyn New Bold. Názvy států jsou ve verzálkách, o velikosti 14 bodů a pro lepší čitelnost jsem navíc zvolila prostrkání, které jsem nastavila na 110. Naproti tomu názvy hlavního města jsou klasicky v minuskách, ve velikosti 13 bodů a navíc bez prostrkání.

Na obálku knihy jsem použila jako pozadí jeden z papírů vytvořený původně na ilustraci, líbil se mi ale natolik, že jsem si ho dala stranou právě pro tento účel. Kromě názvu knihy a mého jména jsem na obálku přidala ilustraci z knihy - létající draky, které jsou v Afghánistánu velmi oblíbenou kratochvílí a po pádu Tálibánu to byl pro Afghánce symbol svobody. Tálibán totiž pouštění draků (stejně jako nespočet dalších věcí) zakazoval.

2.3. Technologická specifiká

Knihu o čtyřech exemplářích jsem si nechala vytisknout a svázat v tiskárně INDIGOPRINT s. r. o. v Podkovářské ulici 674/2 v pražských Vysočanech.

Knižní blok je tištěný na papír Flora, barva 01 gardenia, gramáž 130g/m², složení 50% recyklovaných vláken, 40% EFC buničiny a 10% bavlny.

Na potah desek je použit potahový papír Artelibris, barva 01 bílá, gramáž 120g/m², jehož struktura připomíná knihařské plátno.

Předsádky jsou tvořeny z papíru Rives Tradition, barva 00 bílá, gramáž 170g/m², s jemnou oboustrannou ražbou.

Na 4 exempláře bylo použito 24 ks papíru Flory 01 gardenia 130g/m² ve formátu B1, 3 ks papíru Rives Tradition 00 bílé barvy 170g/m² ve formátu B1 a 3 ks papíru Artelibris 01 bílé barvy 120g/m² opět ve formátu B1. Na 4 pouzdra jsem použila celkem 2 ks lepenky o tloušťce 2 mm ve formátu B1. Ten jsem pak následně nařezala na jednotlivé části tak, aby po zkompletování vzniklo pouzdro, do kterého bude perfektně pasovat má kniha.

2.4. Výsledný produkt

Výsledným produktem je kniha na téma Autorská kniha na vlastní téma nesoucí název Cesty ke svobodě. Je zpracována šitou vazbou s pevnými deskami (V8), s rovným hřbetem a o rozměrech 215 × 277 × 11 mm. Desky jsou potaženy papírem Artelibris imitující knihařské plátno a je potištěné celoplošným tiskem. Blok knihy je vytištěn na papír Flora pomocí digitálního tisku. Knižní blok tvoří 48 stran doplněných o bílé předsádky z papíru Rives Tradition s rozměrem 209 × 270 mm. Kniha Cesty ke svobodě obsahuje celkem 25 ilustrací vytvořené papírovou koláží a slovník pojmů, které se nachází na konci knihy. Kniha je vložena do jednoduchého pouzdra z lepenky.

2.5. Závěr

S výslednou knihou jsem velice spokojená. Zaprvé jsem moc ráda, že se mi podařilo zvolit papíry, které podtrhují charakter papírových koláží a navíc jsou příjemné na omak. To samé platí o potahovém papíru na deskách, který imituje plátno. A za druhé mě těší, že touto knihou mohu přiblížit taková témata jako je válka na východní Ukrajině nebo že někdo třeba díky této knize začne debatu o tom, jak je potřeba mít ve společnosti osoby jako byl Nelson Mandela.

Jsem také mile překvapena, že barvy tištěných ilustrací se nijak markantně neliší od těch v digitálním rozhraní. V minulosti jsem s tímto problémem poměrně bojovala, tak jsem ráda, že se to nyní nestalo. Jediné, co mě trochu mrzí je to, že v knize není rozebráno více států, ale zároveň jsem na vlastní kůži zjistila, jak těžká a zdlouhavá práce je psát knihu na tak odborná témata a být současně i grafikem a ilustrátorem. Navíc by to pak rozbořilo můj původní koncept knihy, který jsem popsala v *Procesu přípravy*, v prvním odstavci.

3. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

3.1. Knižní a periodická literatura

HULEC, Otakar. *Dějiny jižní Afriky*. 2., rozš. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010. Dějiny států. ISBN 978-80-7422-039-5.

RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. Dějiny států. ISBN 978-80-7106-409-1.

LETKO, Pavel, Jaroslav BAŠTA, Tereza SPENCEROVÁ, et al. *Ukrajina: dva roky po Majdanu a Oděse*. [Rudná]: Medias res, 2016. Sborník (Medias res). ISBN 978-80-87957-10-3.

MAREK, Jan. *Dějiny Afghánistánu*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. Dějiny států. ISBN 80-7106-445-9.

3.2. Filmové zdroje

Madiba [televizní seriál]. Režie Kevin HOOKS, scénář Janine ESER, Avie LUTHRA, Jane MAGGS, Simon BURKE. USA, 2017.

Winter on Fire: Ukraine's Fight For Freedom [dokumentární film]. Režie Jevgenyj AFINEJEVSKYJ. Velká Británie, Ukrajina a USA, Netflix, 2015.

Afghánistán: 40 let války [televizní dokumentární minisérie]. Režie Marcel METTELSIEFEN, Mayte CARRASCO. Německo, 2020. ČT2 14.10. - 4.11. 2020.

Russian Roulette in Ukraine [dokumentární série]. Režie Simon OSTROVSKY. USA, VICE News, 2014. Dostupné prostřednictvím YouTube z: <https://youtube.com/playlist?list=PLw613M86o5o7a0FGIPRdt47xiDiggbNsZ>

I visited the capital of the Taliban (Afghanistan) [dokumentární video]. Režie Drew BINSKY. USA, 2020. Dostupné prostřednictvím YouTube z: <https://www.youtube.com/watch?v=aQHobu9EFKA>

3.3. Internetové zdroje

Women's Revolts in Natal: 1959 | South African History Online. *Home | South African History Online* [online]. Dostupné z: <https://www.sahistory.org.za/article/womens-revolts-natal-1959>

Bojkot apartheidu, Google Arts & Culture. *Google Arts & Culture* [online]. Copyright © [cit. 28.04.2021]. Dostupné z: <https://artsandculture.google.com/exhibit/bojkot-apartheidu-getty-images/QQYzBjFH?hl=cs>

Afghan Generation Knows Only Conflict as War Turns 18. *The Globe Post • Daily News From US and the World* [online]. Copyright © 2018 [cit. 28.04.2021]. Dostupné z: <https://theglobepost.com/2019/10/07/afghan-youth-war/>

Nelson Mandela and the Anti-Apartheid Movement | Peter Hain | The Guardian. [online]. Copyright © [cit. 28.04.2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2013/dec/08/nelson-mandela-anti-apartheid-movement>

Crisis in Crimea: Unrest in Ukraine's Russian Stronghold | Time. *TIME | Current & Breaking News | National & World Updates* [online]. Copyright © 2021 TIME USA, LLC. All Rights Reserved. Use of this site constitutes acceptance of our [cit. 28.04.2021]. Dostupné z: <https://time.com/11092/crisis-in-crimea-unrest-in-ukraines-russian-stronghold/>

Ukrajinská krize. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ukrajinsk%C3%A1_krize

Afghánistán. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Afgh%C3%A1nist%C3%A1n>

Jihoafriká republika. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jihoafri%C3%A1_republika

Sharpeville massacre. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Sharpeville_massacre

Apartheid. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Apartheid>

Euromajdan. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Euromajdan>

Euromaidan. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Euromaidan>

4. RESUMÉ

The final product of my bachelor thesis is an author's book called *The Steps To Freedom* and it is about modern history and politics of three countries that I have chosen. The book is binded with a solid cover and consists of 48 pages and 25 illustrations. There are 3 chapters - Afghanistan, South Africa and Ukraine. The illustrations are made by hand from paper cuts, also known as a paper collage. The aim of this book is to give new information, thoughts and questions about these issues. I believe that nothing is black and white. Nothing is so clear cut that it is a straight choice between right or wrong, good or bad. In other words, life is complicated. The stories of this book present important points of the countries and their citizens which had to struggle against living without freedom.

5. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Komiks, vytvořen na střední škole

Příloha 2 – Plzeňština aneb můj první výlet do Plzně, klauzura, 1. ročník, ZS

Příloha 3 – Pěna dní, klauzura, 1. ročník, LS

Příloha 4 – Pěna dní - příklad ilustrací

Příloha 5 – Spojení koření, jeho vůně a ručního papíru, klauzura, 2. ročník, ZS

Příloha 6 – Spojení koření, jeho vůně a ručního papíru - detail misek

Příloha 7 – Zahrada Jiřího Trnky, klauzura, 2. ročník, LS - krabice

Příloha 8 – Zahrada Jiřího Trnky - vnitřní část

Příloha 9 – Zahrada Jiřího Trnky - kocour

Příloha 10 – Bakalářská práce - příklady využitých papírů na koláži

Příloha 11 – Bakalářská práce - z procesu

Příloha 12 – Bakalářská práce - finální podoba s pouzdry

Příloha 13 – Bakalářská práce - ilustrace a rozvržení textu v knize

Příloha 14 – Bakalářská práce - ilustrace a rozvržení textu v knize II.

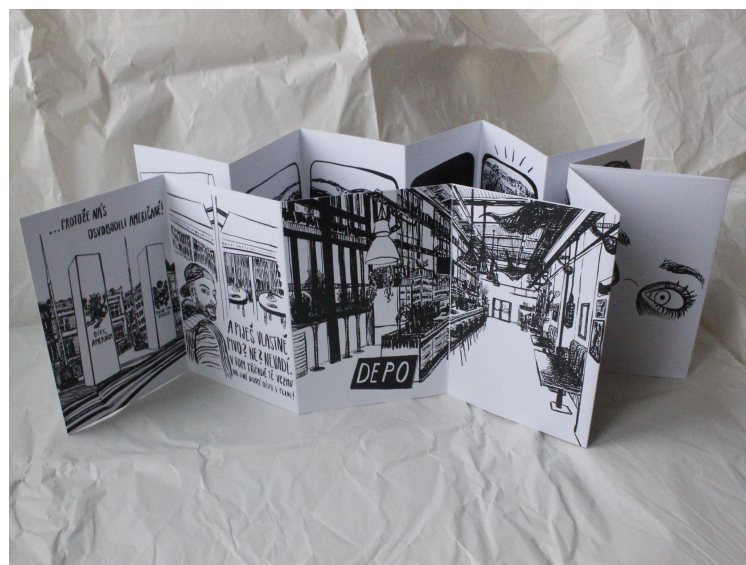
Příloha 15 – Bakalářská práce - detail ilustrace

Příloha 16 – Bakalářská práce - slovník pojmů na konci knihy

Příloha 1

Příloha 2

Příloha 3

Příloha 4

Příloha 5

Příloha 6

Příloha 7

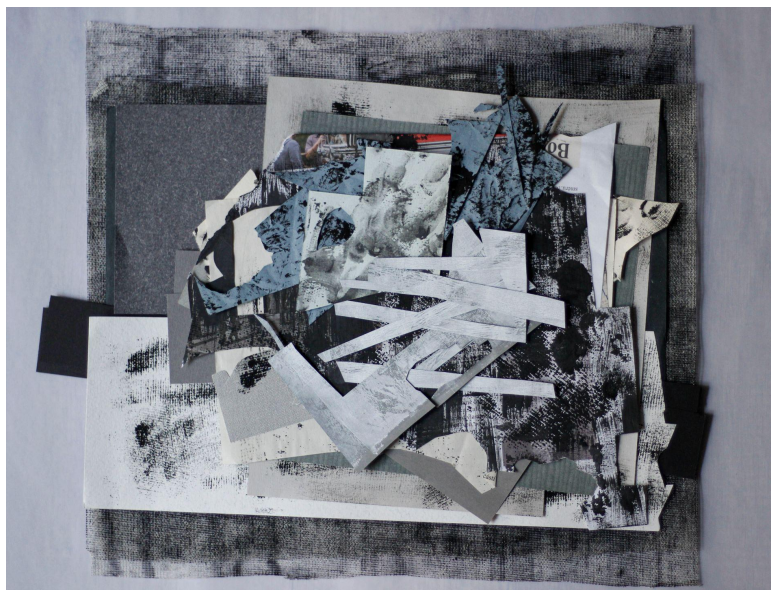
Příloha 8

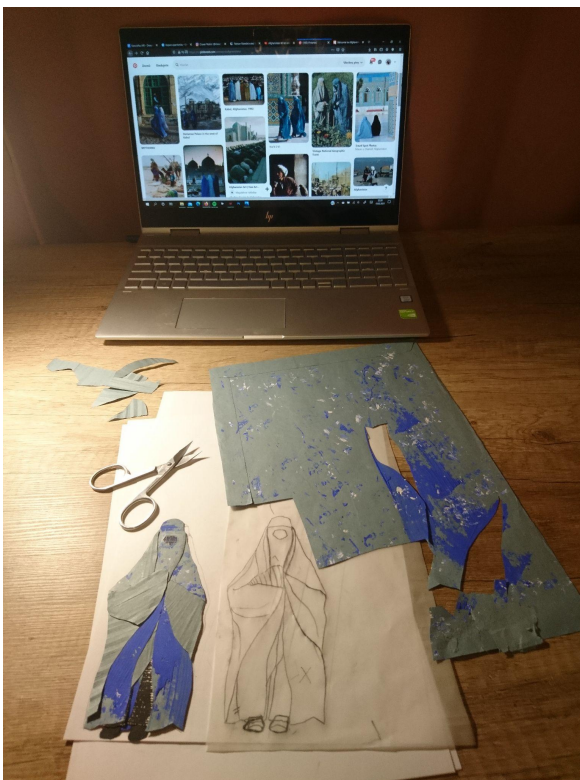
Příloha 9

Příloha 10

Příloha 11

Příloha 12

Příloha 15

Příloha 16

